kukoricakenyéren élnek, mint a rutének, mégis ők az uzsorások, a szipolyozók.

A Verhovinán létesitett állami népiskolák statisztikája igazolja, hogy a tanulók nyolcvan százaléka zsidó. A zsidó még a szájától is elvonja a falatot, csakhogy gyermekeit iskoláztathassa, a nemzeti kultura részesévé tehesse. Mégis ő a kulturától idegenkedő és a nemzet testén ő a fekély.

Van az Illés Samu füzetében egy tabella, érdemes rávetni egy pillantást. A rutének messiásai számokat tegyenek e számok ellen és ugy bizonyitsák, hogy amit e kimutatás állit, az nem igaz. Az ökörmezői járás huszonhét községére vonatkozik ez a táblázatos kimutatás. Foglalkozások szerint vannak csoportositva a kazárok. És e csoportositásokból kitünik, hogy Ökörmezőn lakik 120 zsidó család, amelyek foglalkozásuk szerint igy oszlanak meg: 18 napszámos, 5 cipész, 7 szabó, 1 kovács, 24 fuvaros, 3 mészáros, 7 italmérő, 18 szatócs, 15 kisbirtokos, 5 fakereskedő, 1 asztalos, 5 kőmüves, 2 órás, 1 bádogos, 1 könyvkötő, 2 pék, 1 borkereskedő. Rostokán, Fülöpfalván, Kispatakon, Csuszkán, Repenyén, Pereszlón, Tarfalun, Alsószinevéren, Felsőkalocsán és a járás többi községében a foglalkozásbeli eloszlás éppen ilyen.

Hát ugyan here-e, élősdi-e ez a lakosság?

Az emberszeretet jezsuitái erre persze azt mondják, Verhovinán a napszámos is uzsorás, a bádogos, a kovács, az asztalos szintén. Ha nincs a ruténtől elrablott birtokuk, hát van eldugott pénzük. Illés Samu füzete erre is megfelel. A hegyvidéki kazárok 958 családja közül száz család vándorolt ki Amerikába, csaknem annyi, mint a huszszorosan több rutének közül. A különbség az, hogy a rutén pénzt szerez Amerikában és azt hazaküldi, aztán maga is haza jön; a zsidó Amerikában marad. A hegyvidéki lakosságnak éppen az a része, amely itthon legkönnyebben simult az ország kulturájához.

A Verhovinán tehát a valóságban az az állapot, hogy nem a zsidók a vagyonszerzők, hanem az Amerikából visszajött rutének. Aki nem vándorol ki, akár rutén, akár zsidó, a legnagyobb inséggel küzd. Az ökörmezői kir. járásbirósághoz mint telekkönyvi hatósághoz az elmult esztendőben — dr. Katrics statisztikai kimutatása szerint — 744 adásvételi szerződés érkezett összesen és ez ügyleteknél 578 esetben rutén volt a vevő, zsidó csak 216 esetben. *Szinevéren, Majdonkán kazár birtokosokat árverezznek sorra és földjeiket* Amerikából hazahozott pénzen rutén parasztok vásárolják meg.

Az a föld, ami zsidó kézre kerül, a törpe birtoknál is törpébb. Tized, vagy huszadrész házhelyek leginkább. Ez bizony nem jelent gazdagodást és ehhez nem kell uzsorapénz. Ha uzsorajárvány dulna a Verhovinán, akkor a hirhedt Ziszovics Leizer, a *legnagyobb* kazár-birtokos nem *34 hold földnek* volna a birtokosa. *Mert ennyije van az uzsorakirálynak* és ez a föld, az uzsorán meggazdagodott nábobnak ez a dominiuma — a keresztény dr. Katrics megállapitása szerint — 7000 koronát ér.

De hát ugyan kiket uzsorázzon ki a kazár? Az ökörmezői járásban tizenegy pénzintézet gondoskodik a hitelszükségletről *(köztük van a munkácsi káptalan is)*. Ezek 613·000 korona jelzálogkölcsönt nyujtottak az ökörmezői járás lakosságának az elmult esztendőben, kötvénykölcsönökben pedig maga a Mármarosi Takarékpénztár 400,000 koronát helyezett el. Ezek a számok az ökörmezői telekkönyvi hatóság könyveiből valók. A személyes hitelről nincsen kimutatás, de ez se lehet jelentéktelen. Méltán kérdezi dr. Katrics: hol tud itt elhelyezkedni és terrénumot nyerni a kazár-uzsora?

Amilyen nem igaz az uzsora vádja, annyira nem igaz az se, hogy pálinkával mérgezik el a rutén népet.

A hatóság mindent elkövet, hogy a szeszfogyasztást csökkentse. Az engedélyek számát folyton korlátozza; ujabb engedélyeket nem ad. Milyen kevés az italmérés, annak példájául felhozza ez a füzet *az 5 km. hosszu Tarfalu* községet, a hol *egyetlen korcsma van*. Három évvel ezelőtt kettő volt még s mikor az egyiktől megvonták a jogot, ujat nem adtak többé. *Ökörmező 3500 lelket* számlál, járási székhely s jelentékeny forgalom összpontosul benne: a korcsmák száma mindössze 7. Évekkel ezelőtt szintén elvontak 2 jogot; ujat nem adtak helyettük. A kazár nem csábitja korcsmába a rutén parasztot. Ez akkor iszik, ha éhes. Nem a kazárok miatt éhezik.

Ime a Verhovinának ez az állapotja. A kazárügy aktái nem lettek volna teljesek, ha az anyaghoz hozzá nem csatoljuk az ökörmezői zsidó hitközségnek itt ismertetett kimutatását.

Előfizetési felhivás!

Azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése **1911. évi május hó elsején lejárt**, szintugy azokat, akiknek előfizetése előbb járt le, tisztelettel felkérjük, sziveskednének előfizetésüket megujitani, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. **A kiadóhivatal.**